

Актуальні питання кримінально-правового регулювання жорстокого поводження з тваринами

Боротьба зі злочинністю є невід'ємною частиною діяльності політики держави, завдання якого полягає в захисті суспільства від будь-яких злочинних посягань. В умовах подальшої розбудови державності в Україні, адаптації до європейської цивілізації всіх соціальних сфер, в суспільстві відбувається падіння морально-духовної культури населення, десоціалізація особи. Це сприяє виникненню і поширенню багатьох негативних явищ, зокрема, злочинів проти громадського порядку та моральності.

На сьогоднішній день зростає кількість випадків знущання над тваринами, вчинення інших насильницьких дій, які завдають тваринам фізичний біль, страждання. Суспільство замість того, щоб захищати їхнє життя і здоров'я, жорстоко знущається з них, висвітлюючи, при цьому, відео негуманного ставлення до тварин у засобах масової інформації, не боячись при цьому, ні людського осуду, ні адміністративної та кримінальної відповідальності.

З серпня 2017 року в Україні набув чинності закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження гуманного ставлення до тварин». Законом доповнено Кримінальний кодекс та Кодекс про адміністративні правопорушення статтею "жорстоке поводження з тваринами".

Відповідно до прийнятого закону, жорстоке поводження визначається як "знущання над тваринами, в тому числі бездомними, що спричинило муки, що завдало їм фізичні страждання, тілесні ушкодження, каліцтва або призвело до загибелі". Також мова йде про нацькування тварин одна на одну і на інших тварин, залишення домашніх і сільськогосподарських тварин напризволяще, в тому числі порушення правил утримання тварин.

Статтею 299 КК України передбачена кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами. Жорстоке поводження з тваринами – знущання над тваринами, у тому числі безпритульними, що спричинило мучення, завдало їм фізичного страждання, тілесні ушкодження, каліцтво або призвело до загибелі, нацькування тварин одна на одну та на інших тварин, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, залишення домашніх та сільськогосподарських тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин [1].

На думку Ю.Н. Антоняна, жорстокість як риса особистості являє собою прагнення до спричинення страждань, мучень особам або тваринам, що виражаються у діях, бездіяльності, словах а також фантазіях відповідного змісту. При цьому прояви жорстокості можуть бути умисними, продуманими, імпульсивними свідомими та не свідомими [2].

Об'єкт злочину – моральні засади суспільства в частині ставлення до тварин. Небезпека цього злочину полягає у тому, що жорстокість, проявлена щодо тварин, стає нормою поведінки.

Об'єктивна сторона злочину може виражатися у двох формах: 1) знущання над тваринами; 2) нацькування тварин одна на одну.

Обов'язковою ознакою складу злочину у першій із його форм, альтернативне, є ознака об'єктивної сторони - спосіб (застосування жорстоких методів), або ознака суб'єктивної сторони - хуліганський мотив. Проте ці дві ознаки можуть проявлятися одночасно.

Знущання, вчинене із застосуванням жорстоких методів, означає завдання тварині болю, страждань шляхом нанесення ударів заподіяння ушкоджень, позбавлення їжі або води, впливу термічних факторів, хімічних речовин тощо. Жорстокі методи полягають в безжалювому поводженні з твариною, тривалому впливі на неї з метою отримання хворобливого самозадоволення від спостереження за стражданнями тварини.

Нацькування тварин одна на одну – це дії, спрямовані на те, щоб примусити битися, кусатися, іншим чином змагатися тваринам між собою.

Суспільство діє аморально відносно «наших менших друзів», одночасно ми їх приручаємо, даємо дім, їжу, наділяємо опікою, а потім, як «сміття» викидаємо в самостійне життя без їжі, опіки, підтримки. Не розуміючи при цьому, що руйнуємо життя живої істоти. Вони не закричать, не заплачуть, не покличуть на допомогу, вони просто підуть у самостійне життя і що їх чекатиме там не відомо.

Все тому, що наше суспільство з кожним роком все менше і менше захищає тварин, не в змозі навіть на паперовому рівні (нормативно правових актах) захистити їх, не кажучи, вже про реалізацію їх на практичному рівні.

В Україні на даний час не найкращий період, на сході країни триває неоголошена війна, але і там працюють тварини, велика кількість собак із різних куточків України стоять на передовій, допомагаючи захищати нашу країну та наше життя.

Отже, жорстоке поводження з тваринами негативно впливає на моральні засади суспільства, сприяє поширенню жорстокості серед дітей і молоді. Небезпека даного злочину полягає в жорстокому поводженні з тваринами, знущання над якими формує у громадян, особливо у підлітків, почуття байдужості до страждань живих істот, що призводить до агресії, насилля, прояви вандалізму.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України [зі змін. та допов., внесеними Законом України від 13.07.2017 № 2136-VIII] Режим доступу :

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

2. Антонян Ю.М. Криминальная патопсихология / Ю. М. Антонян, В.В. Гульдан – М. : наука, 1991. – 248.